Kajal.

Name :- Sangar Kajal Bhimji Bhai

Sem :- B. A. T. y . Sem :- 06

Roll no :- 307

Subject :- COC - Sem - 01

PRN No :- COC 2025307

Paper Name :- Banking and Finance.

Paper Code :- MJ - BAF - 102

Signature :- Kajal.

Samyak Keyal B.

Keyal

Question :- 02

બેંકનાં પ્રકાર સમજાવો, બેંકના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો.

"બેંક શબ્દ પૈસાની લેવડ-દેવડ કરવા માટેની સંસ્થા છે."

પ્રસ્તાવના :-

બેંકિંગની વિભાવના વિશ્વના સૌથી જૂની આર્થિક પ્રવૃત્તિઓમાંની એક છે. તેના ઉદ્ભવ પ્રાચીન સમયમાં વેપાર કરવા વિશેની જરૂરિયાત થી થયો હતો, જ્યાં તેમાં વિનિમય સમાજ સાથે કામ કરવું પડતું હતું, વેપાર કરવા વિશ્વાસપાત્ર સાધનોની જરૂર પડી. 17 મી સદીના અંત ની નજીકમાં યુરોપમાં બેંકિંગ વિકસાવ્યું. બેંક આર્થિક ઇતિહાસ જેવી સંસ્થાઓમાંથી વૃદ્ધિ થયેલ કરવું. વેપાર કરવા માટે ઉદ્ભવ થયો.

બેંક શબ્દ છે ?

બેંક શબ્દ સંસ્થા અંગેની સંસ્થા છે જે બધાં કામ તેના વિકલ્પો તથા બધા સંબંધિત કામ વેપારમાં પૂરી પાડે છે. બધાજ મહત્વની તરફેણની ખાતરીમાં, બેંક વ્યવહાર કરે છે. કામ તેના જે પ્રવૃત્તિ કરવા અને વેપાર વ્યવસાય માટે કામ કરે છે તે પ્રવૃત્તિ ઉદાહરણ તેના વેપારમાં નાણાંની વ્યવસ્થા કામ કરવા કામ કરવા વિશ્વાસ કરવા વિશ્વાસ કરવા કામ કરવા વિશ્વાસ કરવા વિશ્વાસ કરવા વિશ્વાસ

Singar Kajal B.

Kajal.

8. બેંકોની બેંક :-

- રાજ્ય બેંકોને ધિરાણ આપે છે.
- રાષ્ટ્રિય ધિરાણનાં તમામ કાર્ય કરે છે.

2. વ્યાવસાયિક બેંકો :-

વ્યાપારી બેંકો સામાન્ય જનતા સાથે સીધો વ્યવહાર કરે છે. બચત જમા સ્વીકારવી અને ધિરાણ આપવું એ તેમનું મુખ્ય કાર્ય છે.

* વ્યાવસાયિક બેંકોનાં કાર્યો :-

- બચત ખાતું, ચાલુ ખાતું, મુદત જમા
- વ્યક્તિગત, પેઢી અને સંસ્થાકીય ધિરાણ
- ચેક, ડ્રાફ્ટ, ATM સંબંધિત બેંકિંગ
- રોકેલી રોકડનો વેપારનો વ્યવહાર.

(3) એજન્સી કામોની બેંકો :-

જેમ કે સરકારની આવકનો 90% જેટલો ભાગ બેંકો ઉઘરાવે છે.

ઉદાહરણ :-

State bank of india
Bank of Baroda

* નૉન બેંકો :-

- જુદા ક્ષેત્રોમાં પોતાની.
- વ્યાપારિક ધિરાણ આપવું

Sangar Kajal B.

Kajal.

* ખાનગી ક્ષેત્રની બેંકો :-

ખાનગી ક્ષેત્રની બેંકોમાં મોટો હિસ્સો ધરાવે છે. જે કુલ થાપણ બેંક વ્યવહારોની જવાબદારી છે જે આ બેંકોને ઝડપથી આગળ વધવા તેમજ નિયમો અને નિયમો બનાવે છે.

ઉદાહરણ :- HDFC Bank
ICICI Bank

* વિદેશી બેંકો :-

વિદેશમાં મુખ્યાલય ધરાવતી બેંકો.

ઉદાહરણ :- HSBC
citi Bank

લક્ષણો :-

- ખાનગી રાષ્ટ્રીય વેપારમાં સહાય
- વૈશ્વિક અભિગમ

* સહકારી બેંકો :-

આ બેંકો સહકારના સિદ્ધાંત પર આધારિત છે. "એક માટે બધા, બધા માટે એક"

* સહકારી બેંકોના પ્રકાર :-

→ સહકારી બેંકોના પ્રકાર નીચે પ્રમાણે છે.

Sangar Rajal B.

Date
Page

Rajval.

1. શહેરી સહકારી બેંકો :

• શહેરોમાં કાર્ય • નાના વેપારીઓને ધિરાણ.

2. ગ્રામીણ સહકારી બેંકો :-

• ખેડૂતોને સહાય • ખેતી માટે ધિરાણ

4. વિકાસ બેંકો :-

વિકાસ બેંક એવી બેંકોને કહેવામાં આવે છે જે ચોક્કસ વિકાસના પ્રોજેક્ટ ચલાવવા માટે રચાયેલી હોય છે. ભારતમાં ઘણી વિકાસ બેંકો સહકારી ધોરણે ચાલે છે.

વિકાસ બેંકોની વિશિષ્ટતાઓ :-

રાષ્ટ્રીય બેંકો દ્વારા ચોક્કસ ગ્રાહકો સાથે વ્યવહાર ટ્રાન્સફર સાધનો વેચે વગેરે બાબતે ગ્રાહકો માટે અનુકૂળ

5. પ્રાદેશિક ગ્રામિણ બેંકો :-

આ બેંકો ગ્રામિણ વિસ્તારને ધ્યાનમાં રાખીને ગ્રામિણ વિસ્તારો માટે ચોક્કસ હેતુ માટે સ્થાપવામાં આવી છે.

હેતુઓ :-

1. ખેડૂતોને ધિરાણ
2. ગ્રામિણ રોજગાર વધારવો.
3. નાણાંકીય સમાવેશ.

Samyak Royal 13.

Date
Page

વિષય.

વિશેષતા :-

- ખાનું મુકી ગાળવું.
- સ્વાનિક મથકિયાત પર ભાર

6. રિટર્ન બેંકો :-

આ બેંકો ખાસ હેતુ અર્થે સ્થાપિત થાય છે.

ઉદાહરણ :-

World Development Bank - જમીન વિકાસ.

EXIM Bank - વિદેશી વેપાર.

Industrial Finance Corporation. ઉપરોક્ત વિકાસ

મહત્વ :-

- બેંકિંગ ક્ષેત્રનો વિકાસ
- અર્થવ્યવસ્થામાં સંતુલન

ઉપસંહાર :-

બેંકો આધુનિક અર્થવ્યવસ્થાનું અનુકરણ છે. દરેક પ્રકારની બેંક પોતાની વિશિષ્ટ ભૂમિકા ભજવે છે. કેન્દ્રિય પ્રકારની બેંક પોતાની વિશિષ્ટ ભૂમિકા ભજવે છે. કેન્દ્રિય બેંક નિયંત્રણ કરે છે. સહકારી બેંકો સહકાર વિસ્તાર અને રિઝર્વ બેંકોને સ્થાયિક વૃદ્ધિ ગતિ આપે છે. એવા કેટલા બેંકો વિના અર્થવ્યવ

Sangak Kayal B.

Date
Page

Kajal

દિકરાનો જન્મ થયો ત્યારે આપણે બધું જ કરીએ છીએ પણ દિકરી જન્મે ત્યારે જ કરીએ છીએ.